



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Objectivering van de evolutie van de filedruk

Korneel Debaene

Context : Volgens de pers en de publieke opinie is file altijd zwaar, nooit licht, en vaak zwaarder dan ooit

[Accueil](#) [BX1 Radio](#) [Direct TV](#) [Dernier JT](#) [Reportages](#) [Agenda](#)

À cause de la congestion automobile à Bruxelles, les transports en commun de surface perdent 25% de temps

2018



Des embouteillages jusque dans certains parkings du centre-ville

15 décembre 2019 - 18h06

[EMBOUTEILLAGES](#) [FÊTES DE NOËL](#)



[Accueil](#) [BX1 Radio](#) [Direct TV](#) [Dernier JT](#) [Reportages](#) [Agenda](#)

Toujours plus d'embouteillages à Bruxelles

2019



[Accueil](#) [BX1 Radio](#) [Direct TV](#) [Dernier JT](#) [Reportages](#) [Agenda](#)

Bruxelles, 52e ville les plus embouteillée au monde

2020



[Accueil](#) [BX1 Radio](#) [Direct TV](#) [Dernier JT](#) [Reportages](#) [Agenda](#)

Le coût des embouteillages en 2023 estimé à plus de 5 milliards d'euros

2023



[Accueil](#) [BX1 Radio](#) [Direct TV](#) [Dernier JT](#) [Reportages](#) [Agenda](#)

Il n'y a jamais eu autant d'embouteillages au nord du pays, surtout autour de Bruxelles

2024



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Beleidscontext : Verbeteren van de fietsbaarheid en veiligheid op het structurerend network, en de doorstroming van bus en tram bevorderen

- Aanleg van nieuwe veilige fietspaden in de plaats van bepaalde rijstroken voorheen gereserveerd voor auto's
- Grotere voorrang voor bus en tramverkeer, bijvoorbeeld via aanpassingen van verkeerslichtcycli



Lambermontlaan : van 3 autorijstroken naar 2 en een fietspad, in tegenwijzerszin



Kunstlaan : van ventweg voor auto's naar tweerichtingsfietspad



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Beleidscontext : Verbetering van de levenskwaliteit in de wijken

- Woonwijken aangenamer maken door ze rustiger en verkeersluwer te maken, via maatregelen zoals Stad 30 en het limiteren van het autoverkeer in bepaalde zones (bijvoorbeeld de Vijfhoek).
 - Het doel is om het doorgaande verkeer in de wijken te beperken, door het (althans gedeeltelijk) om te leiden naar het hoofdwegennet
 - Het verminderen van inkomend/uitgaand verkeer (of zelfs het elimineren van een aantal in/uitritten via filters) geeft een kans om kruispunten te vereenvoudigen, waardoor de doorstroming op het hoofdwegennet verbetert



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

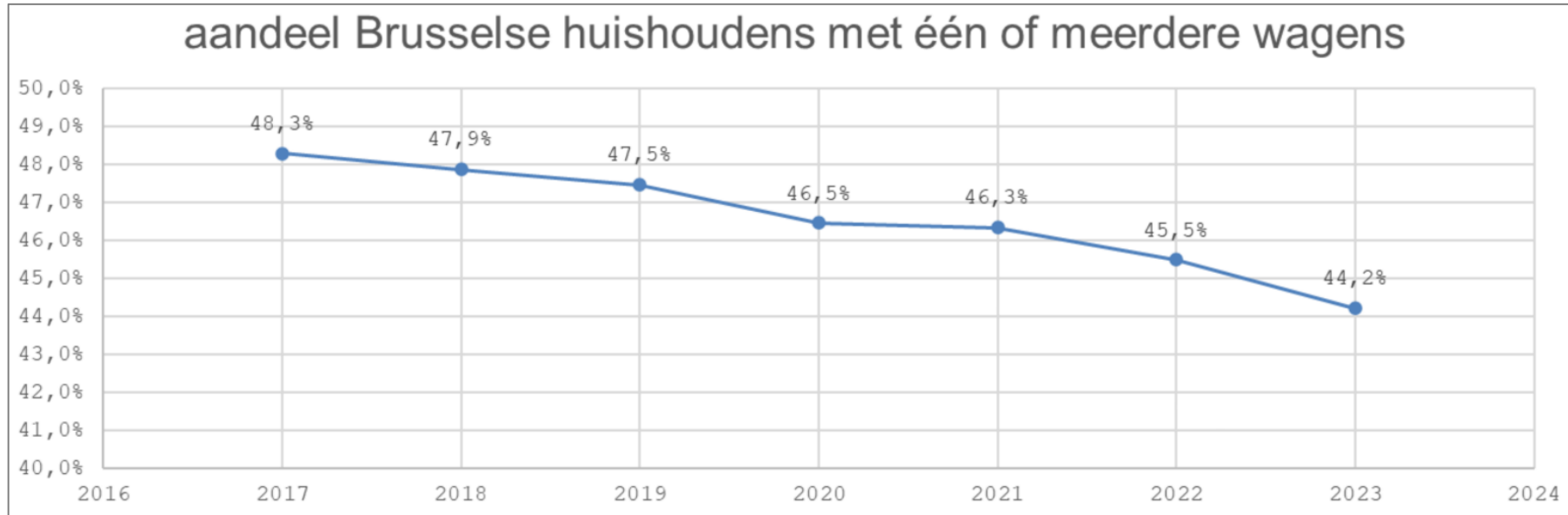


Een skatepark als verkeersfilter
aan Kapellekerk in de vijfhoek



Eenrichtingsverkeer met
fietspaden in de Azaleawijk in
Schaarbeek

Context: Autobezit daalt stelselmatig



- Sterke neerwaartse trend van autobezit per huishouden.
- De populatie in het BHG groeide tussen 2017-2023: aantal huishoudens + 5%
- Netto zijn er 5% minder wagens (privé + bedrijfs-); 332k (2017) -> 315k (2023)



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

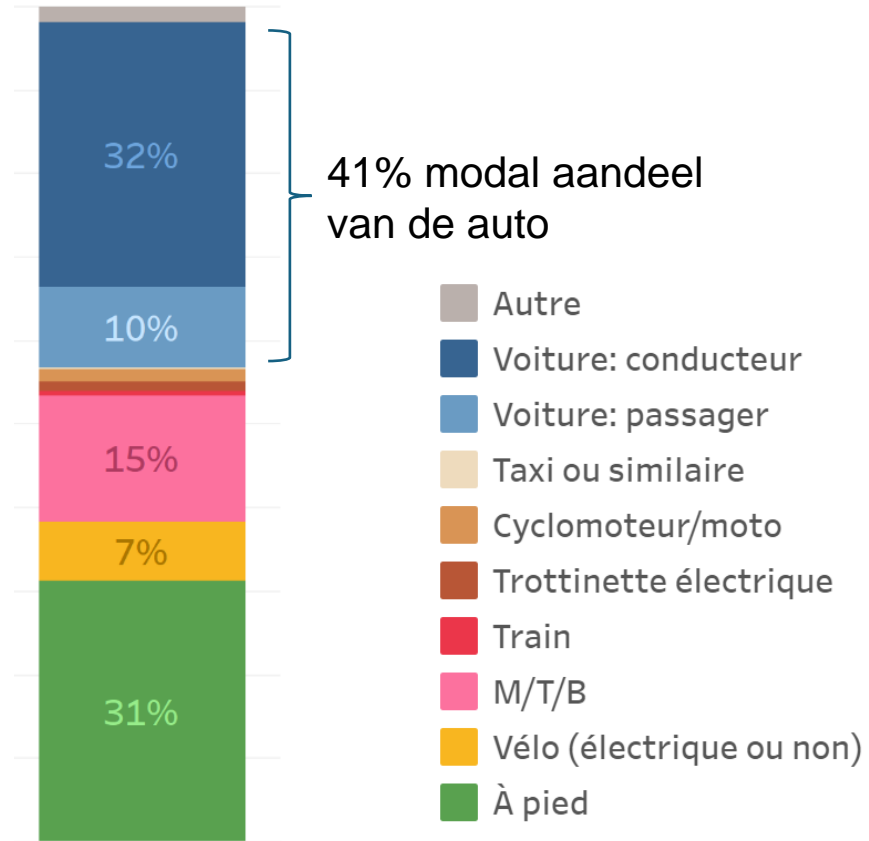
SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: Statbel

Context: Autogebruik daalt ook bij gezinnen met een auto

In 2022 bedraagt het modale aandeel van de auto bij gemotoriseerde huishoudens 41%, tegenover 52% in 2010.

Modaal aandeel van huishoudens met auto in het BHG (OVG 2022)



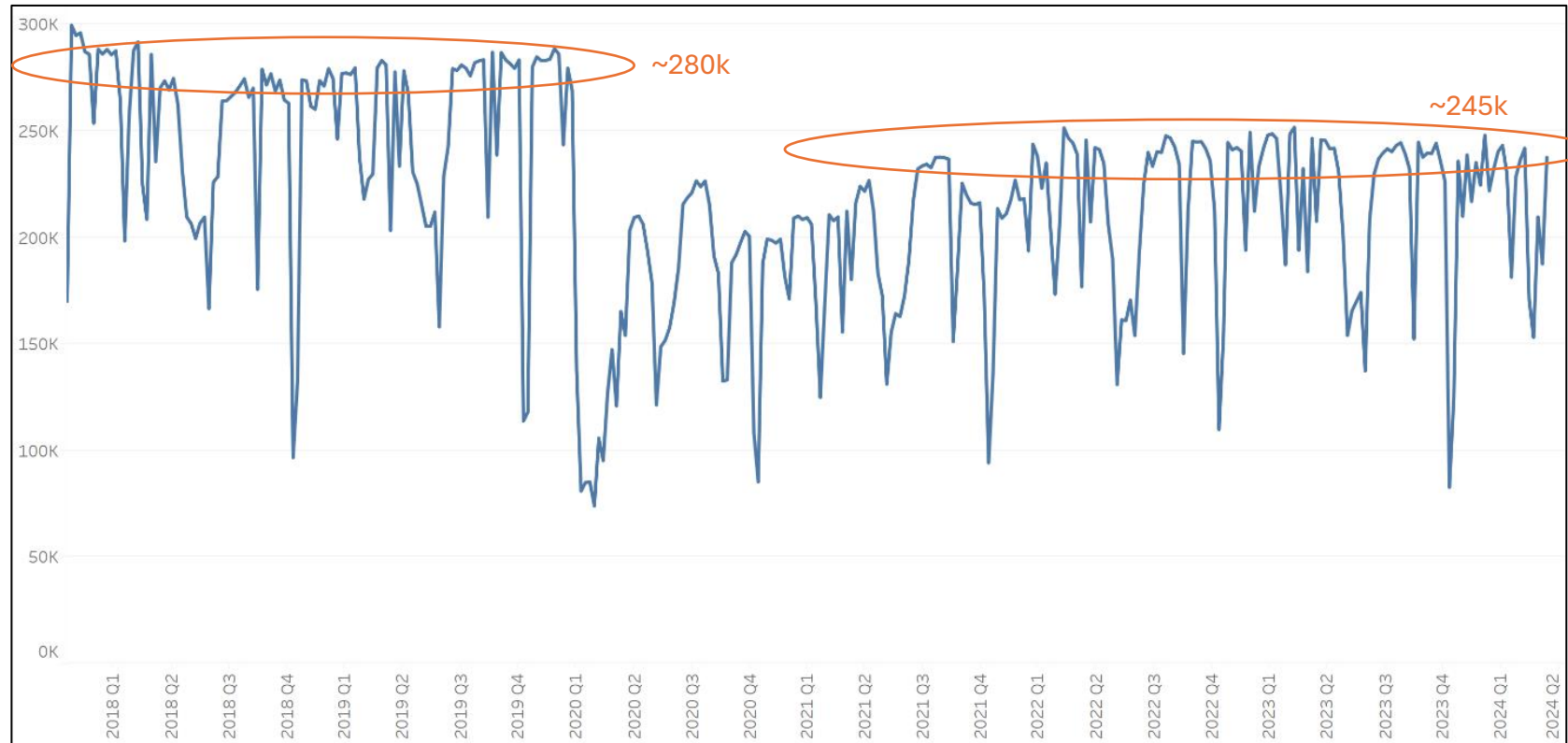
BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: OVG & Beldam; Analyse BM

Context: Inkomend pendelverkeer is duurzaam verminderd

Inkomend verkeer op weekdays tussen 6-10h, weektotalen. Enkel E40 (vanuit Leuven), E40 (vanuit Gent), E411, A12, A201.



Duidelijke duurzame vermindering van de volumes inkomend pendelverkeer in de ochtendspits post-covid : impact telewerk



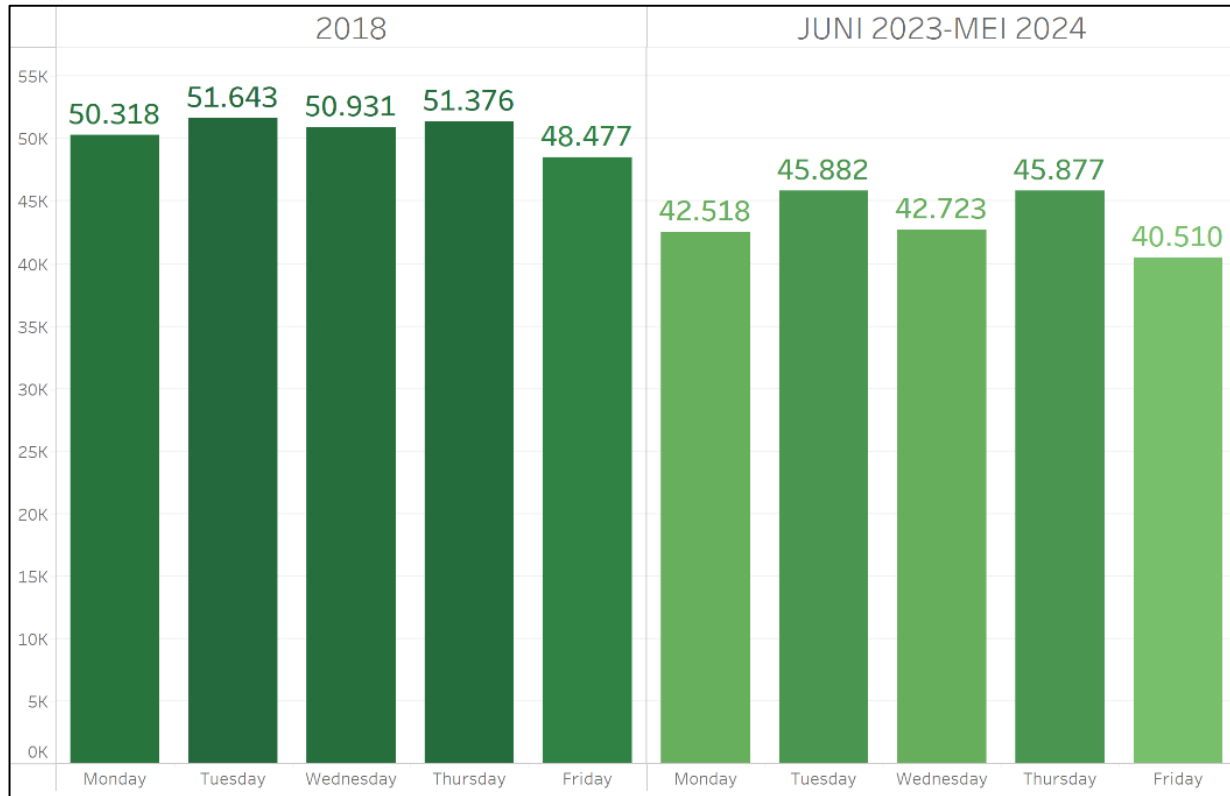
BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: Tellussen Vlaams Verkeerscentrum; Analyse BM

Context: Inkomend pendelverkeer meest verminderd op de populairste telewerkdagen

Gemiddeld volume inkomend verkeer op weekdays tussen 6-10h. Enkel E40 (vanuit Leuven), E40 (vanuit Gent), E411, A12, A201.



Duidelijke correlatie met gekende patronen telewerk;

- -11% voor Dinsdag en Donderdag,
- -16% voor Maandag, Woensdag, Vrijdag



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

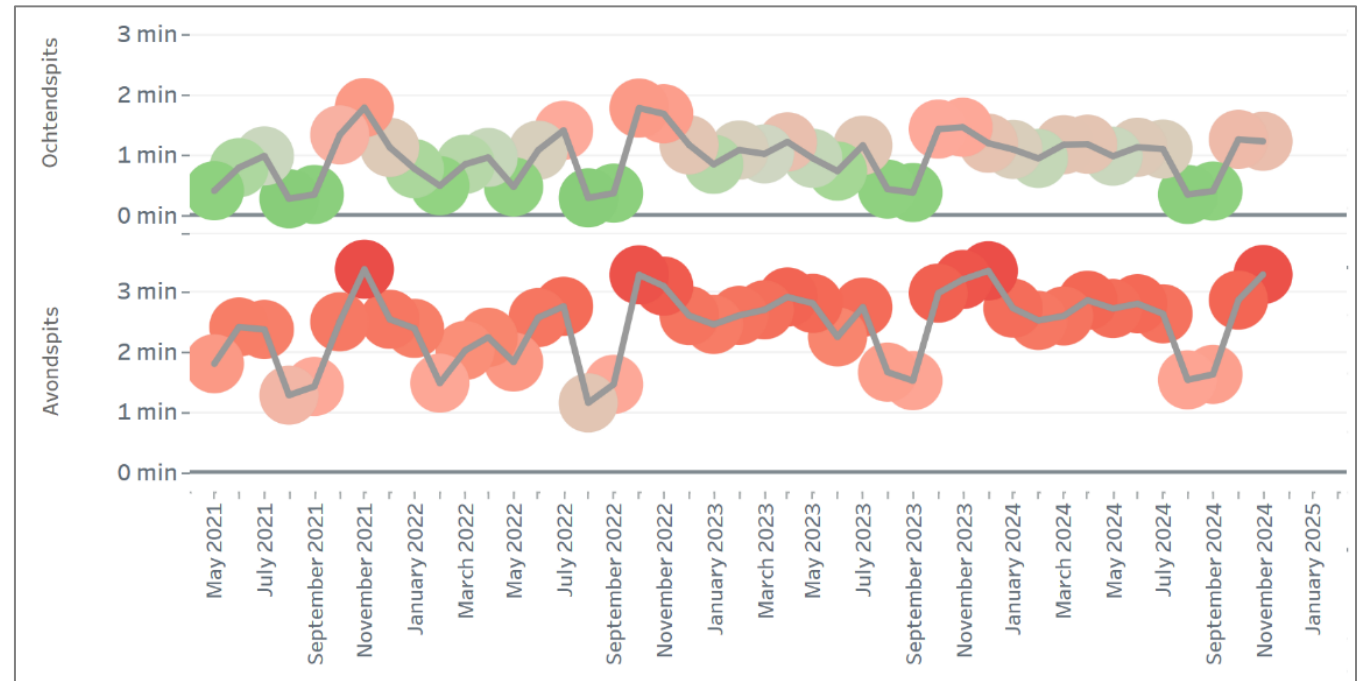
SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: Tellussen Vlaams Verkeerscentrum; Analyse BM

1. Data trajecttijden : duidelijk seizoenspatroon, maar geen evolutie in relatief stabiele verliestijden jaar na jaar

- Congestie is duidelijk **seizoensgebonden** en afhankelijk van **schoolvakanties**
- Moeilijk om **langetermijntrends** te ontwaren – **relatief stabiel** jaar na jaar
- In de **avondspits** is er veel meer filedrukte dan in de **ochtendspits**
- Databron : **trajecttijden** van Google Maps op 25 representatieve trajecten **intern binnen het BHG**. Verliestijd in spits ten opzichte van buiten de spits*

Gemiddelde vertraging tijdens de spits op een traject van 10 min



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

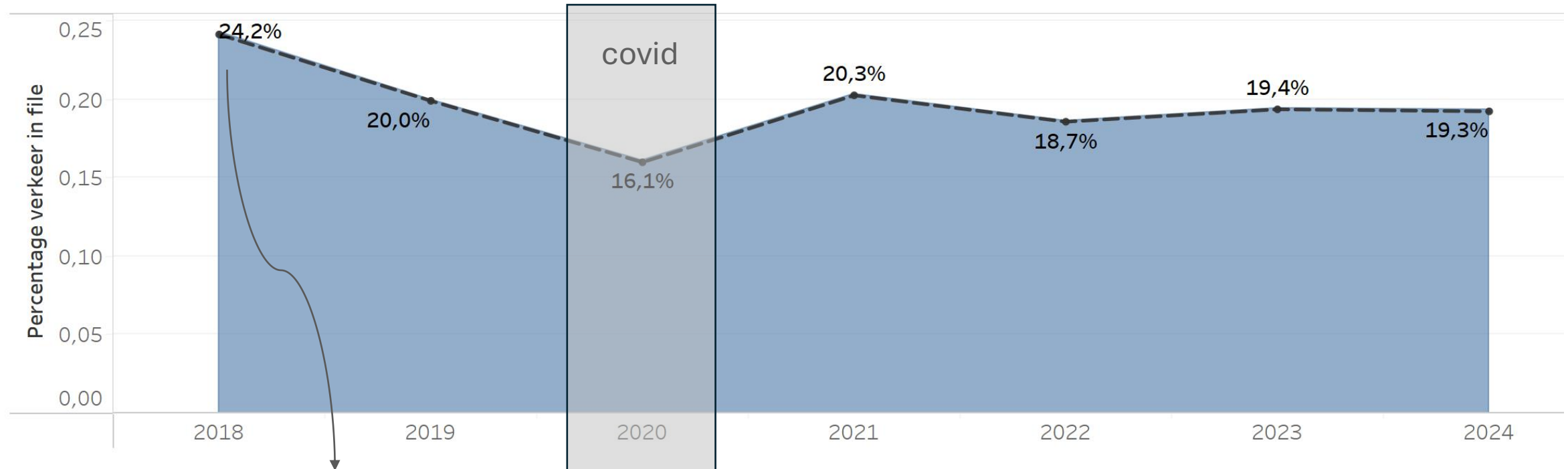
SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: Google Maps; Analyse BM

*filevrije benchmark = 90e percentiel snelste trajecttijden tussen te spitsuren (10-15h)

2. Floating Car Data (Big Data) : globaal genomen een constante filedruk tijdens de ochtendspits op het structurerend netwerk

Jaarlijkse evolutie van het aandeel van de veh.km die zich in een filesituatie bevindt (ochtendspits, September-Oktober)



Uitzonderlijk hoog, verklaarbaar door een aantal werken met brede impact; Woluwelaan, Hallepoorttunnel, Madou, Tunnels Reyers-Montgomery & Reyers-Meiser, ...



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

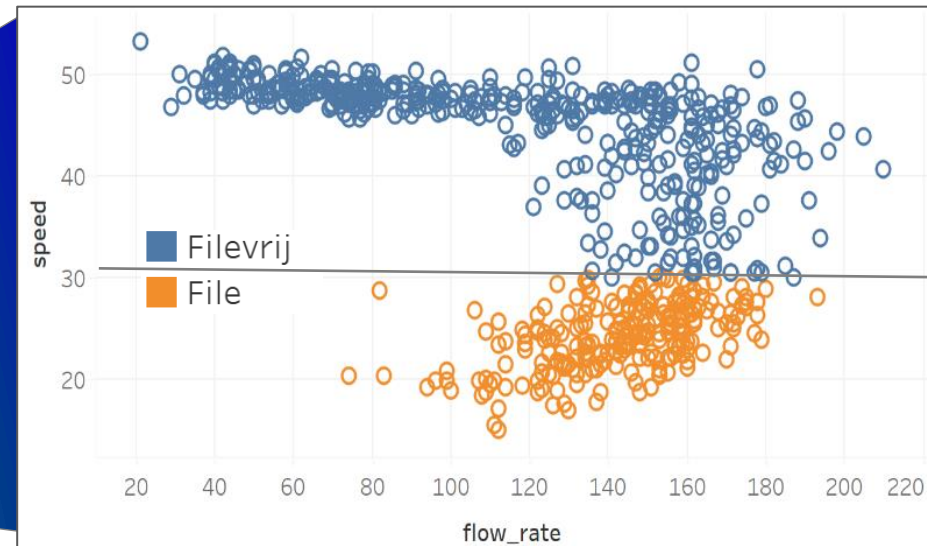
SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: Floating Car Data Tomtom; Analyse BM

Methodologie : fileperiodes worden per segment geïdentificeerd via het “speed-flow diagram”



Speed-flow diagram (illustratie)



35% van de tijd
is dit segment
in een
filesituatie

Voor elk wegsegment worden de fileperiodes geïdentificeerd, door het aantal & snelheid van het verkeer voor elke 15 minuten in de grafiek te plaatsen*

Scope : tijdens de ochtendspits (6-10h), op werkdagen buiten de schoolvakanties, in september-oktober, voor elk jaar van 2018 tot en met 2024, op het structurerend network.

*De grenswaarde van file / filevrij is de helft van de **referentie maximumsnelheid**; het 90e percentiel van alle snelheden op dit segment (24/7, niet enkel ochtendspits)



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Meest en minst filegevoelige assen richting centrum in de ochtendspits in September-Oktober 2024

Top 3 assen met het meeste file

- 1 Wetstraat (46%)
- 2 Kleine ring in wijzerszin (35%)
- 3 Ninoofsesteenweg (33%)

Top 3 assen met het minste file

- 1 E411 tot Delta (6%)
- 2 Vilvoordselaan (7%)
- 3 Léopold III-laan (14%)



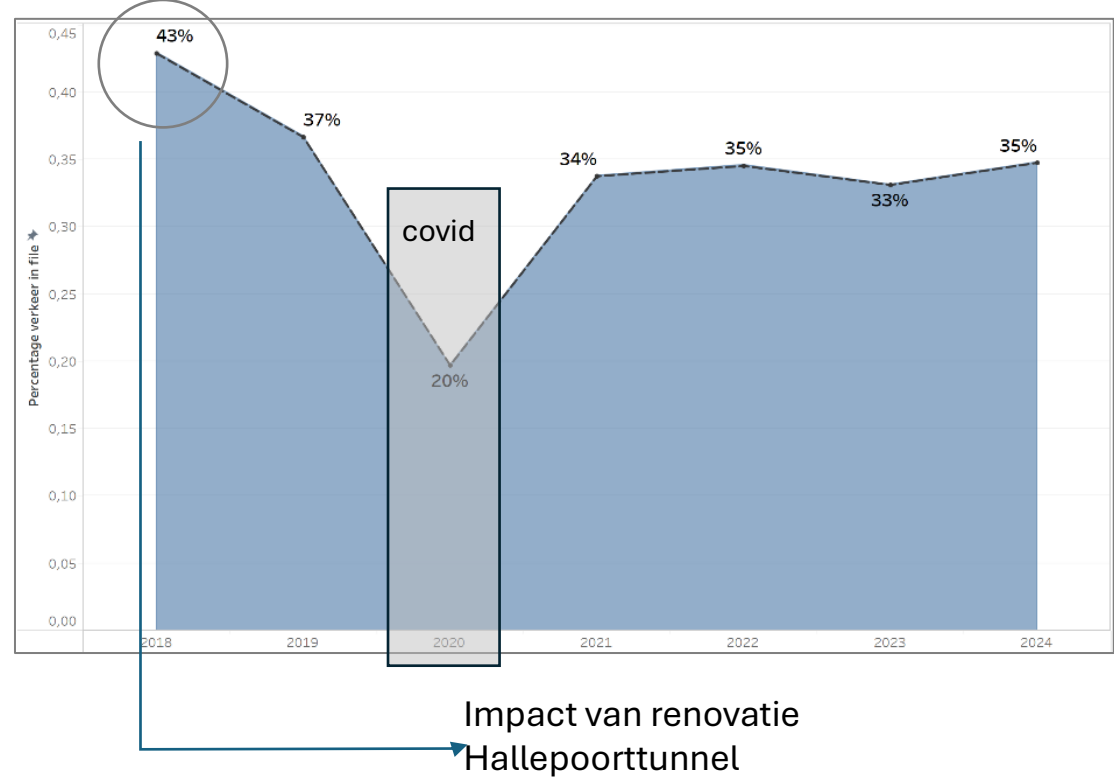
BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

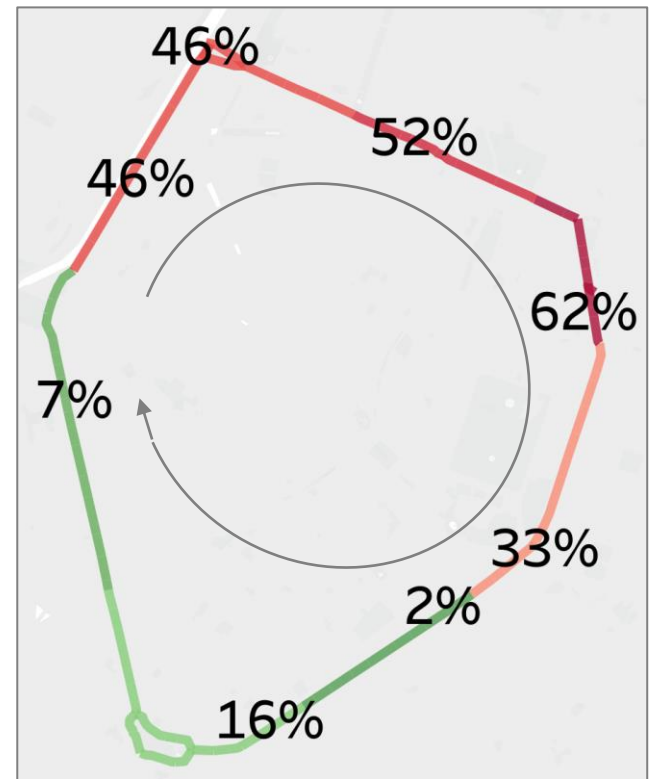
Bron: Floating Car Data Tomtom; Analyse BM

Deep Dive kleine ring : In wijzerszin zien we op Covid na een stabiele ochtendspits, met over het grootste stuk een lichte verbetering sinds 2019

Evolutie per jaar, wijzerszin

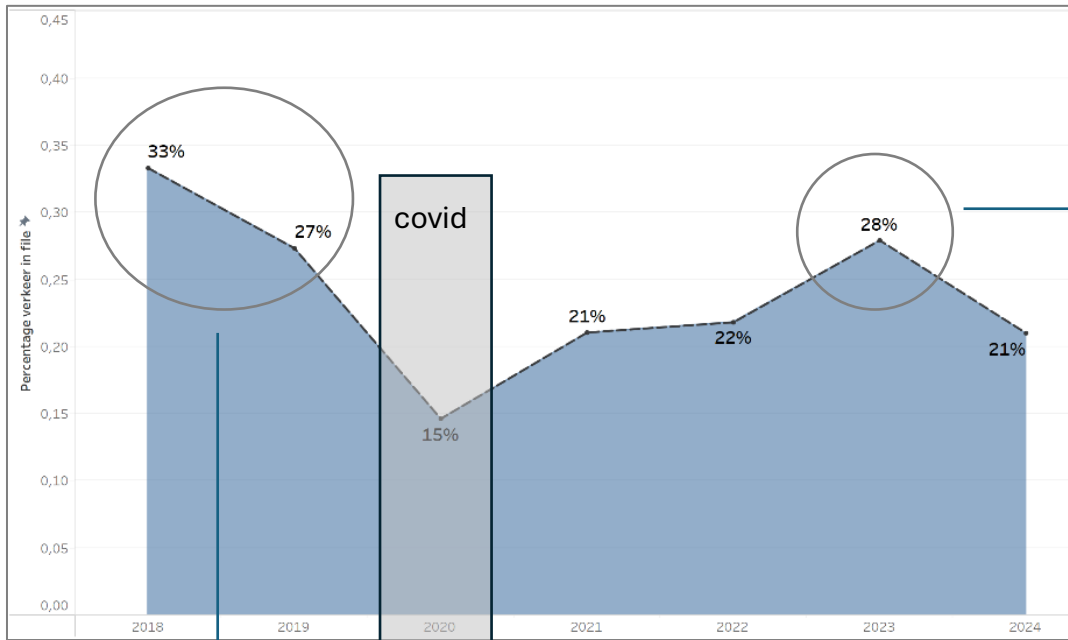


Filesituatie in September-Oktober 2024, wijzerszin



Deep Dive kleine ring : In tegenwijzerszin is de ochtendspits lichter dan in wijzerszin en meer door werven geïmpacteerd

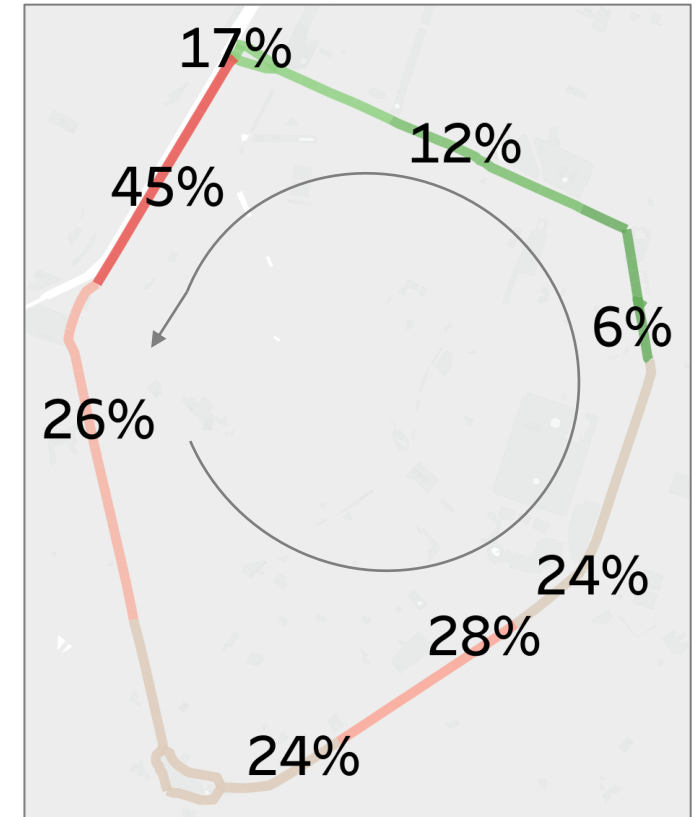
Evolutie per jaar, tegenwijzerszin



Impact van Rogiertunnel op 1 rijstrook wegens werf

Impact van renovatie Hallepoorttunnel (2018) en herinrichting van ventweg naar fietspad tussen Naamsepoort/Troon en Madou (2018 en 2019)

Filesituatie in September-Oktober 2024, tegenwijzerszin



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Bron: Floating Car Data Tomtom; Analyse BM

Conclusie en perspectieven

- Floating Car Data geeft een **robust inzicht in de filesituatie** en kan gebruikt worden voor **langetermijns- en kortetermijnsdynamieken** van verkeerscongestie te analyseren zowel op **globaal niveau** als op specifiek **lokaal niveau**. Ze vormen een instrument om de impact van veranderingen in het network en veranderingen in mobiliteitsgewoonten van bestuurders op te volgen.
- De vastgestelde **stabiliteit is geen natuurwet** – het is belangrijk om te blijven op te volgen in welke richting de filesituatie en de onderliggende **hefbomen evolueren**.
- **Next steps:** Meer diepgaande analyse, het hele jaar en ook de avondspits, die moeilijker interpreteerbaar is (complexe mix aan verkeersstromen naast woon-werkverkeer). Deze gegevens gebruiken om niet enkel percentages van filevoorkomen te berekenen, maar ook de totale verliestijden, wat een indicator is die meer rechtstreeks gelinkt is aan de beleving van de autobestuurders.



BRUXELLES MOBILITÉ
BRUSSEL MOBILITEIT

SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL